

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Teie: 20.11.2024 nr 1-9/2928-1

Meie: 23.12.2024 nr 8-3/24/5176-2

HTMi tagasiside dokumendile Eesti turismi pikk vaade 2025-2035

Austatud härra Keldo

Edastame Haridus- ja Teadusministeeriumi kommentaarid ja ettepanekud kooskõlastusele saadetud dokumendile. Soovimata seada kahtluse alla turismivaldkonna olulisust Eesti majanduses ning vajalikkust poliitikat kavandades strateegilisi sihte seada, **kutsume üles lähtuma arendudokumentidele seatud õiguslikust raamistikust ning kokkulepitud korraldusest Eestis. Palume konsulteerida Riigikantseleiga, et leida koostatud dokumendile õige tasand, kuna hetkel väljapakutuna läheb see selgelt vastuollu Eestis seatud raamistikuga.**

Kuna dokumendis käsitletakse ka hariduse ja tööjõu ning teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja turismiettevõtluse seoseid, esitame alljärgnevalt oma kommentaarid ja ettepanekud dokumendi sisu osas:

- Meie hinnangul tuleb turismihariduses tasakaalu nihutada selles suunas, et vähem seataks ootusi turismisektori töötajate koolitusele tasemeõppes ja **enam tähelepanu läheks täiendus- ja ümberõppele**. Palume lisada vastav täiendus Lisasse 7: Turismiharidus ja tööjõud, kus on viidatud OSKA uuringu järeldustele seoses koolituspakkumisega (lisamaterjali lk 41).
- Dokumenti tuleks **täiendada välisõppurite ja -teadlaste majandusliku mõju aspektiga**. Välisõppurite majandusmõju käsitlevad majanduse ja turismi vaatest mitmed riigid¹ ning see teema vajaks ka Eesti puhul pikemas perspektiivis kirjeldamist ning ootuste sõnastamist. Statistikaametilt tellitud uuring „Välisõppurite majanduslik mõju Eesti tööturul“ https://www.stat.ee/sites/default/files/2024-03/valistudengid_2023_v5_0.pdf on selleks heaks lähtekohaks.
- Lisasse 1 (tegevussammas 4, punkt 13, lk 21) peaks lisama, et välisõppurite suuremas mahus kaasamiseks tuleb alustada juba varasemast etapist ehk välisõppurite tasandist, lähtudes nõ elukaare värbamisest. Nimelt on mitmed uuringud välja toonud, et tõhusaim viis välismaalaste värbamiseks on neid siduda Eestiga kogu nende elukaare akadeemiliselt ja majanduslikult aktiivsel perioodil („Eesti kõrghariduse rahvusvahelise

¹ Näiteks New South Wales: <https://www.nsw.gov.au/sites/default/files/noindex/2024-10/visitor-economy-strategy-review-summary.pdf>

tutvustamise strateegia 2015–2020 täitmise tagasiside raport“ 2024: 28). Välistalentide värbamise tõhusus algab väikestest ja soodsatest kontaktidest, nagu õpilasvahetus ja muud koostööprojektid Erasmus+ või teiste programmide raames. Need aitavad tekitada huvi ja ette valmistada võimalikeks magistri- ja doktoriõpinguteks. Kuigi kogunud välistalentide värbamine on kasulik, on Eestis õppinud magistri- ja doktoriõppe lõpetajatel madalam kohanemisvajadus. Eurograduate uuring näitab, et iga järgneva haridusastmega kasvab välistudengi kvalifikatsioon ja valmisolek end Eestiga pikaajaliselt siduda. **Seega on järkjärguline kaasamine ühiskonna jaoks kõige valutum viis välistalentide värbamiseks.**

- Oluline on **välja tuua ka teised nn akadeemilise turismi nähud**, nt Eesti kui PISA tippriigi vastu huvi tundvad arvukad rahvusvahelised delegatsioonid, külalisõppejõud, teadusprojektide raames lühiajaliselt siin viibivad uurijad, doktoritööde kaitsmistele tulevad oponendid jne ehk üldises mõttes akadeemiline turism.
- Märkimata on ka **kõrgharidusasutuste ja teadus-arendusasutuste võimalik roll konverentsiturismi arendamisel**, seosed akadeemilise karjääri korralduse ja akadeemilise tegevuse väljundi määratlemisega nii institutsionaalsel kui uurimisrühma juhtide tasemel. Näiteks Eesti Konverentsibüroo on oma uuringutes öelnud, et konverentsi välisdelegaadi külastusega Eestisse jõudev majanduslik tulu on ca 890 eurot inimese kohta. Praegu käimasoleva uuringu numbrid näitavad, et see on kerkinud ca 1100-1200 euron. EASi ja ECB viimast uuringut vaadates selgub ka, et mida kaugemal Tallinnast konverentse korraldada, seda rohkem väliskülaline kulutab ja seda suurem on kaasnev rahaline kasu Eestile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristi Vinter-Nemvalts
kantsler

Koopia: kylli.kraner@mkm.ee

Meelis Aunap
735 0105
meelis.aunap@hm.ee